

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ»

Факультет

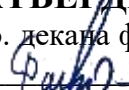
соціо-психологічної діяльності, реабілітації та професійної освіти

Кафедра

соціальної роботи, психології та соціокультурної діяльності ім. Т. Сосновської

ЗАТВЕРДЖЕНО

В.о. декана факультету

 (Оксана ПАЛИЛЮЛЬКО)

«28» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Соціально-психологічна реабілітація постраждалих від
надзвичайних ситуацій**

(назва навчальної дисципліни)

освітній ступінь	«Магістр»
освітньо-професійна програма	«Реабілітаційна психологія»
шифр і назва галузі знань	05 Соціальні та поведінкові науки
шифр і назва спеціальності	053 «Психологія»
назва спеціалізації	
мова викладання	Українська

м. Кам'янець-Подільський
2024 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Навчально-реабілітаційним закладом вищої освіти
«Кам'янець-Подільський державний інститут»
(повне найменування закладу вищої освіти)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

1. **Романовська Людмила Іванівна** доктор педагогічних наук, кандидат психологічних наук, професор

Робоча програма обговорена та схвалена на засіданні кафедри соціальної роботи, психології та соціокультурної діяльності ім. Т. Сосновської

Протокол № 1 від 28 серпня 2024 року

В.о. завідувача кафедри (Ольга СТОЛЯРЕНКО)

«28» серпня 2024 року

1. Мета навчальної дисципліни

1.1. Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у студентів фундаментальних теоретичних знань та практичних умінь щодо соціально-психологічної підтримки та реабілітації осіб, які зазнали психотравмуючих впливів у результаті екстремальних ситуацій. Курс передбачає глибоке дослідження психічних реакцій на екстремальні події, теоретичних аспектів переживання травматичного досвіду, а також розвиток компетентностей у сфері стрес-менеджменту, психодіагностики та надання психологічної допомоги. Особливу увагу приділено психологічному супроводу дітей, підлітків та родин, які зазнали травмуючого досвіду, а також допомозі внутрішньо переміщеним особам, ветеранам і особам, які пережили полон або тортури.

1.2. Компетентності, яких набувають студенти в процесі вивчення навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності	ЗК 07. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК 09. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК 01. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та/або практики. СК 04. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та реабілітаційну з використанням науково верифікованих методів та технік. СК 05. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології. СК 06. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах. СК 07. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності. СК 08. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію СК 11. Здатність надавати соціально-психологічну реабілітаційну допомогу постраждалим від сексуального насильства, гендерної дискримінації та від надзвичайних ситуацій. СК 12. Здатність розробляти та застосовувати реабілітаційні програми збереження психологічного здоров'я людини та активізації психосоматичних ресурсів особистості для її ефективного функціонування в кризових ситуаціях. СК 13. Здатність використовувати психологічний інструментарій для консультативної, психотерапевтичної та реабілітаційної допомоги представникам соціально-вразливих категорій населення, учасникам бойових дій та членів їх сімей.

1.3. Програмні результати навчання:

Програмні результати навчання	ПР 02. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних і надійних методів. ПР 03. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки. ПР 04. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.
--------------------------------------	---

	<p>ПР 05. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування, психокорекція, реабілітація), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.</p> <p>ПР 06. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.</p> <p>ПР 08. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.</p> <p>ПР 09. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.</p> <p>ПР 11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.</p> <p>ПР 13. Диференціювати типи надзвичайних ситуацій, сексуального насильства, гендерної дискримінації і форми поведінки людей в цих ситуаціях, прогнозувати можливі наслідки впливу певних екстремальних чинників на психічний стан постраждалих осіб.</p> <p>ПР 14. Визначати напрями психологічного реабілітаційного супроводу осіб у складних життєвих обставинах, розробляти та впроваджувати програми реабілітації та реадптації учасників бойових дій та їх сімей.</p> <p>ПР 15. Вміти застосовувати інноваційні психологічні консультативні, психологічні та реабілітаційні технології при роботі з соціально-вразливими категоріями населення.</p> <p>ПР 16. Проводити кваліфіковану психологічну реабілітацію особистості для активізації ресурсів її життєстійкості.</p>
--	---

2. Опис навчальної дисципліни

1. Найменування показників:

- 1.1. Кількість кредитів – 5
- 1.2. Загальна кількість годин – 150
- 1.3. Кількість модулів – 1
- 1.4. Кількість змістових модулів – 2
- 1.5. Індивідуальне науково-дослідне завдання

2. Характеристика навчальної дисципліни:

- 2.1. Форма навчання – денна, заочна
- 2.2. Статус навчальної дисципліни – нормативна навчальна дисципліна
- 2.3. Передумови для вивчення дисципліни (перелік навчальних дисциплін,

які мають бути вивчені раніше, перелік раніше здобутих результатів навчання) – «Групова психотерапія по роботі з втратою», «Сучасні напрями консультативної роботи у реабілітаційній психології», «Реабілітаційна психологія»

3. Обсяг навчальної дисципліни

3.1. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1.

Тема 1. Психічні реакції при екстремальних ситуаціях

Класифікація екстремальних ситуацій. Фактори викликані екстремальною ситуацією. Психічні реакції при катастрофах. Техніки кризової психологічної допомоги.

Тема 2. Теоретичні аспекти переживання екстремальних подій

Поняття «криза», «стрес», «психотравма», «посттравматичний стресовий розлад». Особливості реагування на травматичну стресову подію. Роль первинних

об'єктів у процесі формування внутрішнього алгоритму подолання кризової ситуації.

Тема 3. Психотравматичні і кризові ситуації

Типи психотравматичних ситуацій. Кризи життєвих втрат. Травми пережитого насильства

Тема 4. Керування стресами в екстремальних ситуаціях

Стрес: сутність, види, фактори, що впливають на його розвиток. Динаміка стресу. Рівні керування стресами і типологія особистостей, що по-різному реагують на стрес. Умови запобігання і нормалізації стресу. Стресогенні життєві події. Стресове напруження. Емоційні переживання.

Тема 5. Реабілітаційна психологія в умовах екстремальних ситуацій

Реабілітаційна психологія: мета, завдання, зв'язок з іншими дисциплінами. Організаційний аспект реабілітаційної психології.

Тема 6. Основні принципи надання психологічної допомоги постраждалим внаслідок психотравмуючих ситуацій

Керівні принципи МПК з психічного здоров'я та соціально-психологічної підтримки в надзвичайних ситуаціях. Рівні підтримки психічного здоров'я постраждалих в надзвичайних та екстремальних ситуаціях. Загальні принципи психологічної реабілітації постраждалих в надзвичайних та екстремальних ситуаціях.

Тема 7. Діагностичний інструментарій у реабілітаційному процесі

Базові принципи психодіагностики постраждалих осіб. Психодіагностика осіб, що пережили травматичну подію. Особливості посткризової психологічної діагностики дітей. Короткі характеристики психодіагностичних методик.

Змістовний модуль 2.

Тема 8. Процедури і техніки консультування в процесі соціально-психологічного супроводу дітей і сімей, які отримали травматичний досвід

Консультативна робота в освітньому закладі. Етичні аспекти консультування дітей і сімей з травматичним досвідом. Процедури і техніки консультування дітей і сімей, які отримали травматичний досвід.

Тема 9. Емоційно-вольові та поведінкові порушення дітей підліткового віку, що пережили травмуючі події (1 ч.)

Особливості психологічних реакцій на психотравмуючі ситуації дітей учасників бойових дій. Особливості психологічного стану дітей, що пережили травмуючі події. Невроз, як психогенне захворювання, спричинене психічною травмою. Посттравматичний стресовий розлад у дітей та підлітків. Підліткова депресія.

Тема 10. Емоційно-вольові та поведінкові порушення дітей підліткового віку, що пережили травмуючі події (2 ч.)

Тривожні та панічні розлади. Обсесивно-компульсивний розлад. Розлади харчової поведінки. Суїцидальна поведінка підлітків. Порушення потягів. Сексуальне насильство. Підліткова шизофренія.

Тема 11. Психологічна допомога дітям із травмивним досвідом

Особливості переживання дитиною травматичного досвіду. Методи психологічної допомоги дітям із травмуючим досвідом.

Тема 12. Робота з наслідками пережитого полону і тортур

Особливості психологічної допомоги особам, що пережили полон та катування. Психотерапія хронічного болю.

Тема 13. Психологічна допомога родинам ветеранів

Специфіка психологічної адаптації учасника бойових дій до родинного життя. Психологічна допомога дружинам ветеранів. Особливості психологічної допомоги родинам ветеранів війни.

Тема 14. Психологічна допомога внутрішньо переміщеним особам

Специфіка потреб внутрішньо переміщених осіб. Особливості психологічної допомоги внутрішньо переміщеним особам. Методи та техніки психологічної допомоги в роботі з вимушено переміщеними особами.

Тема 15. Психологічна допомога під час горювання

Горе як природна реакція на втрату. Особливості процесу горювання. Психологічна допомога у випадку важкої втрати. Особливості дитячого горювання. Психологічні рекомендації, щодо переживання горя.

3.2. Розподіл у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять, програма навчальної дисципліни

3.2.1. Очна (денна)

1) Програма навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	УСЬОГО	л	пр	сем	лаб	сам.в.
Змістовний модуль 1.	70	14	14			42
Тема 1. Психічні реакції при екстремальних ситуаціях	10	2	2			6
Тема 2. Теоретичні аспекти переживання екстремальних подій	10	2	2			6
Тема 3. Психотравматичні і кризові ситуації	10	2	2			6
Тема 4. Керування стресами в екстремальних ситуаціях	10	2	2			6
Тема 5. Реабілітаційна психологія в умовах екстремальних ситуацій	10	2	2			6
Тема 6. Основні принципи надання психологічної допомоги постраждалим внаслідок психотравмуючих ситуацій	10	2	2			6
Тема 7. Діагностичний інструментарій у реабілітаційному процесі	10	2	2			6
Змістовний модуль 2.	80	16	16			48
Тема 8. Процедури і техніки консультування в процесі соціально-психологічного супроводу дітей і сімей, які отримали травматичний досвід	10	2	2			6
Тема 9. Емоційно-вольові та поведінкові порушення дітей підліткового віку, що пережили травмуючі події (1 ч.)	10	2	2			6
Тема 10. Емоційно-вольові та поведінкові порушення дітей підліткового віку, що пережили травмуючі події (2 ч.)	10	2	2			6
Тема 11. Психологічна допомога дітям із травмивним досвідом	10	2	2			6
Тема 12. Робота з наслідками пережитого полону і тортур	10	2	2			6

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	УСЬОГО	л	пр	сем	лаб	сам.в.
Тема 13. Психологічна допомога родинам ветеранів	10	2	2			6
Тема 14. Психологічна допомога внутрішньо переміщеним особам	10	2	2			6
Тема 15. Психологічна допомога під час горювання	10	2	2			6
РАЗОМ	150	30	30			90

2) Темати та короткий зміст лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1	Тема 1. Психічні реакції при екстремальних ситуаціях	Класифікація екстремальних ситуацій. Фактори викликані екстремальною ситуацією. Психічні реакції при катастрофах. Техніки кризової психологічної допомоги.	2
2	Тема 2. Теоретичні аспекти переживання екстремальних подій	Поняття «криза», «стрес», «психотравма», «посттравматичний стресовий розлад». Особливості реагування на травматичну стресову подію. Роль первинних об'єктів у процесі формування внутрішнього алгоритму подолання кризової ситуації.	2
3	Тема 3. Психотравматичні і кризові ситуації	Типи психотравматичних ситуацій. Кризи життєвих втрат. Травми пережитого насильства.	2
4	Тема 4. Керування стресами в екстремальних ситуаціях	Стрес: сутність, види, фактори, що впливають на його розвиток. Динаміка стресу. Рівні керування стресами і типологія особистостей, що по-різному реагують на стрес. Умови запобігання і нормалізації стресу. Стресогенні життєві події. Стресове напруження. Емоційні переживання.	2
5	Тема 5. Реабілітаційна психологія в умовах екстремальних ситуацій	Реабілітаційна психологія: мета, завдання, зв'язок з іншими дисциплінами. Організаційний аспект реабілітаційної психології.	2
6	Тема 6. Основні принципи надання психологічної допомоги постраждалим внаслідок психотравмуючих ситуацій	Керівні принципи МПК з психічного здоров'я та соціально-психологічної підтримки в надзвичайних ситуаціях. Рівні підтримки психічного здоров'я постраждалих в надзвичайних та екстремальних ситуаціях. Загальні принципи психологічної реабілітації постраждалих в надзвичайних та екстремальних ситуаціях.	2
7	Тема 7. Діагностичний інструментарій у реабілітаційному процесі	Базові принципи психодіагностики постраждалих осіб. Психодіагностика осіб, що пережили травматичну подію. Особливості посткризової психологічної діагностики дітей. Короткі характеристики психодіагностичних методик.	2
8	Тема 8. Процедури і техніки консультування в процесі соціально-психологічного супроводу дітей і сімей, які отримали травматичний досвід	Консультативна робота в освітньому закладі. Етичні аспекти консультування дітей і сімей з травматичним досвідом. Процедури і техніки консультування дітей і сімей, які отримали травматичний досвід.	2
9	Тема 9. Емоційно-вольові та поведінкові порушення	Особливості психологічних реакцій на психотравмуючі ситуації дітей учасників бойових	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
	дітей підліткового віку, що пережили травмуючі події (1 ч.)	дій. Особливості психологічного стану дітей, що пережили травмуючі події. Невроз, як психогенне захворювання, спричинене психічною травмою. Посттравматичний стресовий розлад у дітей та підлітків. Підліткова депресія.	
10	Тема 10. Емоційно-вольові та поведінкові порушення дітей підліткового віку, що пережили травмуючі події (2 ч.)	Тривожні та панічні розлади. Обсесивно-компульсивний розлад. Розлади харчової поведінки. Суїцидальна поведінка підлітків. Порушення потягів. Сексуальне насильство. Підліткова шизофренія.	2
11	Тема 11. Психологічна допомога дітям із травмивним досвідом	Особливості переживання дитиною травматичного досвіду. Методи психологічної допомоги дітям із травмуючим досвідом.	2
12	Тема 12. Робота з наслідками пережитого полону і тортур	Особливості психологічної допомоги особам, що пережили полон та катування. Психотерапія хронічного болю.	2
13	Тема 13. Психологічна допомога родинам ветеранів	Специфіка психологічної адаптації учасника бойових дій до родинного життя. Психологічна допомога дружинам ветеранів. Особливості психологічної допомоги родинам ветеранів війни.	2
14	Тема 14. Психологічна допомога внутрішньо переміщеним особам	Специфіка потреб внутрішньо переміщених осіб. Особливості психологічної допомоги внутрішньо переміщеним особам. Методи та техніки психологічної допомоги в роботі з вимушено переміщеними особами.	2
15	Тема 15. Психологічна допомога під час горювання	Горе як природна реакція на втрату. Особливості процесу горювання. Психологічна допомога у випадку важкої втрати. Особливості дитячого горювання. Психологічні рекомендації, щодо переживання горя.	2
Всього			30

3) Теми та короткий зміст семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
	-	-	-
Всього	-	-	-

4) Теми та короткий зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1	Тема 1. Психічні реакції при екстремальних ситуаціях	Класифікація екстремальних ситуацій. Фактори викликані екстремальною ситуацією. Психічні реакції при катастрофах. Техніки кризової психологічної допомоги.	2
2	Тема 2. Теоретичні аспекти переживання екстремальних подій	Поняття «криза», «стрес», «психотравма», «посттравматичний стресовий розлад». Особливості реагування на травматичну стресову подію. Роль первинних об'єктів у процесі формування внутрішнього алгоритму подолання	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
		кризової ситуації.	
3	Тема 3. Психотравматичні і кризові ситуації	Типи психотравматичних ситуацій. Кризи життєвих втрат. Травми пережитого насильства.	2
4	Тема 4. Керування стресами в екстремальних ситуаціях	Стрес: сутність, види, фактори, що впливають на його розвиток. Динаміка стресу. Рівні керування стресами і типологія особистостей, що по-різному реагують на стрес. Умови запобігання і нормалізації стресу. Стресогенні життєві події. Стресове напруження. Емоційні переживання.	2
5	Тема 5. Реабілітаційна психологія в умовах екстремальних ситуацій	Реабілітаційна психологія: мета, завдання, зв'язок з іншими дисциплінами. Організаційний аспект реабілітаційної психології.	2
6	Тема 6. Основні принципи надання психологічної допомоги постраждалим внаслідок психотравмуючих ситуацій	Керівні принципи МПК з психічного здоров'я та соціально-психологічної підтримки в надзвичайних ситуаціях. Рівні підтримки психічного здоров'я постраждалих в надзвичайних та екстремальних ситуаціях. Загальні принципи психологічної реабілітації постраждалих в надзвичайних та екстремальних ситуаціях.	2
7	Тема 7. Діагностичний інструментарій у реабілітаційному процесі	Базові принципи психодіагностики постраждалих осіб. Психодіагностика осіб, що пережили травматичну подію. Особливості посткризової психологічної діагностики дітей. Короткі характеристики психодіагностичних методик.	2
8	Тема 8. Процедури і техніки консультування в процесі соціально-психологічного супроводу дітей і сімей, які отримали травматичний досвід	Консультативна робота в освітньому закладі. Етичні аспекти консультування дітей і сімей з травматичним досвідом. Процедури і техніки консультування дітей і сімей, які отримали травматичний досвід.	2
9	Тема 9. Емоційно-вольові та поведінкові порушення дітей підліткового віку, що пережили травмуючі події (1 ч.)	Особливості психологічних реакцій на психотравмуючі ситуації дітей учасників бойових дій. Особливості психологічного стану дітей, що пережили травмуючі події. Невроз, як психогенне захворювання, спричинене психічною травмою. Посттравматичний стресовий розлад у дітей та підлітків. Підліткова депресія.	2
10	Тема 10. Емоційно-вольові та поведінкові порушення дітей підліткового віку, що пережили травмуючі події (2 ч.)	Тривожні та панічні розлади. Обсесивно-компульсивний розлад. Розлади харчової поведінки. Суїцидальна поведінка підлітків. Порушення потягів. Сексуальне насильство. Підліткова шизофренія.	2
11	Тема 11. Психологічна допомога дітям із травмивним досвідом	Особливості переживання дитиною травматичного досвіду. Методи психологічної допомоги дітям із травмуючим досвідом.	2
12	Тема 12. Робота з наслідками пережитого полону і тортур	Особливості психологічної допомоги особам, що пережили полон та катування. Психотерапія хронічного болю.	2
13	Тема 13. Психологічна допомога родинам ветеранів	Специфіка психологічної адаптації учасника бойових дій до родинного життя. Психологічна допомога дружинам ветеранів. Особливості	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
		психологічної допомоги родинам ветеранів війни.	
14	Тема 14. Психологічна допомога внутрішньо переміщеним особам	Специфіка потреб внутрішньо переміщених осіб. Особливості психологічної допомоги внутрішньо переміщеним особам. Методи та техніки психологічної допомоги в роботі з вимушено переміщеними особами.	2
15	Тема 15. Психологічна допомога під час горювання	Горе як природна реакція на втрату. Особливості процесу горювання. Психологічна допомога у випадку важкої втрати. Особливості дитячого горювання. Психологічні рекомендації, щодо переживання горя	2
Всього			30

5) Теми та короткий зміст лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
-	-	-	-
Всього	-	-	-

6) Теми, що виносяться на самостійне опрацювання, їх короткий зміст

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 1. Психічні реакції при екстремальних ситуаціях	Класифікація екстремальних ситуацій. Фактори викликані екстремальною ситуацією. Психічні реакції при катастрофах. Техніки кризової психологічної допомоги.	6
2	Тема 2. Теоретичні аспекти переживання екстремальних подій	Поняття «криза», «стрес», «психотравма», «посттравматичний стресовий розлад». Особливості реагування на травматичну стресову подію. Роль первинних об'єктів у процесі формування внутрішнього алгоритму подолання кризової ситуації.	6
3	Тема 3. Психотравматичні і кризові ситуації	Типи психотравматичних ситуацій. Кризи життєвих втрат. Травми пережитого насильства.	6
4	Тема 4. Керування стресами в екстремальних ситуаціях	Стрес: сутність, види, фактори, що впливають на його розвиток. Динаміка стресу. Рівні керування стресами і типологія особистостей, що по-різному реагують на стрес. Умови запобігання і нормалізації стресу. Стресогенні життєві події. Стресове напруження. Емоційні переживання.	6
5	Тема 5. Реабілітаційна психологія в умовах екстремальних ситуацій	Реабілітаційна психологія: мета, завдання, зв'язок з іншими дисциплінами. Організаційний аспект реабілітаційної психології.	6
6	Тема 6. Основні принципи надання психологічної допомоги постраждалим внаслідок психотравмуючих ситуацій	Керівні принципи МПК з психічного здоров'я та соціально-психологічної підтримки в надзвичайних ситуаціях. Рівні підтримки психічного здоров'я постраждалих в надзвичайних та екстремальних ситуаціях. Загальні принципи психологічної реабілітації постраждалих в надзвичайних та екстремальних ситуаціях.	6

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
7	Тема 7. Діагностичний інструментарій у реабілітаційному процесі	Базові принципи психодіагностики постраждалих осіб. Психодіагностика осіб, що пережили травматичну подію. Особливості посткризової психологічної діагностики дітей. Короткі характеристики психодіагностичних методик.	6
8	Тема 8. Процедури і техніки консультування в процесі соціально-психологічного супроводу дітей і сімей, які отримали травматичний досвід	Консультативна робота в освітньому закладі. Етичні аспекти консультування дітей і сімей з травматичним досвідом. Процедури і техніки консультування дітей і сімей, які отримали травматичний досвід.	6
9	Тема 9. Емоційно-вольові та поведінкові порушення дітей підліткового віку, що пережили травмуючі події (1 ч.)	Особливості психологічних реакцій на психотравмуючі ситуації дітей учасників бойових дій. Особливості психологічного стану дітей, що пережили травмуючі події. Невроз, як психогенне захворювання, спричинене психічною травмою. Посттравматичний стресовий розлад у дітей та підлітків. Підліткова депресія.	6
10	Тема 10. Емоційно-вольові та поведінкові порушення дітей підліткового віку, що пережили травмуючі події (2 ч.)	Тривожні та панічні розлади. Обсесивно-компульсивний розлад. Розлади харчової поведінки. Суїцидальна поведінка підлітків. Порушення потягів. Сексуальне насильство. Підліткова шизофренія.	6
11	Тема 11. Психологічна допомога дітям із травмивним досвідом	Особливості переживання дитиною травматичного досвіду. Методи психологічної допомоги дітям із травмуючим досвідом.	6
12	Тема 12. Робота з наслідками пережитого полону і тортур	Особливості психологічної допомоги особам, що пережили полон та катування. Психотерапія хронічного болю.	6
13	Тема 13. Психологічна допомога родинам ветеранів	Специфіка психологічної адаптації учасника бойових дій до родинного життя. Психологічна допомога дружинам ветеранів. Особливості психологічної допомоги родинам ветеранів війни.	6
14	Тема 14. Психологічна допомога внутрішньо переміщеним особам	Специфіка потреб внутрішньо переміщених осіб. Особливості психологічної допомоги внутрішньо переміщеним особам. Методи та техніки психологічної допомоги в роботі з вимушено переміщеними особами.	6
15	Тема 15. Психологічна допомога під час горювання	Горе як природна реакція на втрату. Особливості процесу горювання. Психологічна допомога у випадку важкої втрати. Особливості дитячого горювання. Психологічні рекомендації, щодо переживання горя	6
Всього			90

3.2.2. ЗАОЧНА

1) Програма навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	УСЬОГО	л	пр	сем	лаб	сам.в.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	УСЬОГО	л	пр	сем	лаб	сам.в.
Змістовний модуль 1.	64	4	4			56
Тема 1. Психічні реакції при екстремальних ситуаціях	9	2	2			8
Тема 2. Теоретичні аспекти переживання екстремальних подій	9					8
Тема 3. Психотравматичні і кризові ситуації	9					8
Тема 4. Керування стресами в екстремальних ситуаціях	9					8
Тема 5. Реабілітаційна психологія в умовах екстремальних ситуацій	9	2	2			8
Тема 6. Основні принципи надання психологічної допомоги постраждалим внаслідок психотравмуючих ситуацій	9					8
Тема 7. Діагностичний інструментарій у реабілітаційному процесі	10					8
Змістовний модуль 2.	86	4	4			78
Тема 8. Процедури і техніки консультування в процесі соціально-психологічного супроводу дітей і сімей, які отримали травматичний досвід	9	2	2			8
Тема 9. Емоційно-вольові та поведінкові порушення дітей підліткового віку, що пережили травмуючі події (1 ч.)	11					10
Тема 10. Емоційно-вольові та поведінкові порушення дітей підліткового віку, що пережили травмуючі події (2 ч.)	11					10
Тема 11. Психологічна допомога дітям із травмивним досвідом	11					10
Тема 12. Робота з наслідками пережитого полону і тортур	11	2	2			10
Тема 13. Психологічна допомога родинам ветеранів	11					10
Тема 14. Психологічна допомога внутрішньо переміщеним особам	11					10
Тема 15. Психологічна допомога під час горювання	11					10
РАЗОМ	150	8	8			134

2) Теми та короткий зміст лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1	Тема 1. Психічні реакції при екстремальних ситуаціях	Класифікація екстремальних ситуацій. Фактори викликані екстремальною ситуацією. Психічні реакції при катастрофах. Техніки кризової психологічної допомоги.	2
2	Тема 2. Теоретичні аспекти переживання екстремальних подій	Поняття «криза», «стрес», «психотравма», «посттравматичний стресовий розлад». Особливості реагування на травматичну стресову подію. Роль первинних об'єктів у процесі формування внутрішнього алгоритму подолання кризової ситуації.	
3	Тема 3. Психотравматичні і кризові ситуації	Типи психотравматичних ситуацій. Кризи життєвих втрат. Травми пережитого насильства.	
4	Тема 4. Керування стресами в екстремальних ситуаціях	Стрес: сутність, види, фактори, що впливають на його розвиток. Динаміка стресу. Рівні керування стресами і типологія особистостей, що по-різному	

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
		реагують на стрес. Умови запобігання і нормалізації стресу. Стресогенні життєві події. Стресове напруження. Емоційні переживання.	
5	Тема 5. Реабілітаційна психологія в умовах екстремальних ситуацій	Реабілітаційна психологія: мета, завдання, зв'язок з іншими дисциплінами. Організаційний аспект реабілітаційної психології.	
6	Тема 6. Основні принципи надання психологічної допомоги постраждалим внаслідок психотравмуючих ситуацій	Керівні принципи МПК з психічного здоров'я та соціально-психологічної підтримки в надзвичайних ситуаціях. Рівні підтримки психічного здоров'я постраждалих в надзвичайних та екстремальних ситуаціях. Загальні принципи психологічної реабілітації постраждалих в надзвичайних та екстремальних ситуаціях.	2
7	Тема 7. Діагностичний інструментарій у реабілітаційному процесі	Базові принципи психодіагностики постраждалих осіб. Психодіагностика осіб, що пережили травматичну подію. Особливості посткризової психологічної діагностики дітей. Короткі характеристики психодіагностичних методик.	
8	Тема 8. Процедури і техніки консультування в процесі соціально-психологічного супроводу дітей і сімей, які отримали травматичний досвід	Консультативна робота в освітньому закладі. Етичні аспекти консультування дітей і сімей з травматичним досвідом. Процедури і техніки консультування дітей і сімей, які отримали травматичний досвід.	
9	Тема 9. Емоційно-вольові та поведінкові порушення дітей підліткового віку, що пережили травмуючі події (1 ч.)	Особливості психологічних реакцій на психотравмуючі ситуації дітей учасників бойових дій. Особливості психологічного стану дітей, що пережили травмуючі події. Невроз, як психогенне захворювання, спричинене психічною травмою. Посттравматичний стресовий розлад у дітей та підлітків. Підліткова депресія.	2
10	Тема 10. Емоційно-вольові та поведінкові порушення дітей підліткового віку, що пережили травмуючі події (2 ч.)	Тривожні та панічні розлади. Обсесивно-компульсивний розлад. Розлади харчової поведінки. Суїцидальна поведінка підлітків. Порушення потягів. Сексуальне насильство. Підліткова шизофренія.	
11	Тема 11. Психологічна допомога дітям із травмивним досвідом	Особливості переживання дитиною травматичного досвіду. Методи психологічної допомоги дітям із травмуючим досвідом.	
12	Тема 12. Робота з наслідками пережитого полону і тортур	Особливості психологічної допомоги особам, що пережили полон та катування. Психотерапія хронічного болю.	
13	Тема 13. Психологічна допомога родинам ветеранів	Специфіка психологічної адаптації учасника бойових дій до родинного життя. Психологічна допомога дружинам ветеранів. Особливості психологічної допомоги родинам ветеранів війни.	2
14	Тема 14. Психологічна допомога внутрішньо переміщеним особам	Специфіка потреб внутрішньо переміщених осіб. Особливості психологічної допомоги внутрішньо переміщеним особам. Методи та техніки психологічної допомоги в роботі з вимушено переміщеними особами.	

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
15	Тема 15. Психологічна допомога під час горювання	Горе як природна реакція на втрату. Особливості процесу горювання. Психологічна допомога у випадку важкої втрати. Особливості дитячого горювання. Психологічні рекомендації, щодо переживання горя	
Всього			8

3) Темати та короткий зміст семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
	-	-	-
Всього	-	-	-

4) Темати та короткий зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1	Тема 1. Психічні реакції при екстремальних ситуаціях	Класифікація екстремальних ситуацій. Фактори викликані екстремальною ситуацією. Психічні реакції при катастрофах. Техніки кризової психологічної допомоги.	2
2	Тема 2. Теоретичні аспекти переживання екстремальних подій	Поняття «криза», «стрес», «психотравма», «посттравматичний стресовий розлад». Особливості реагування на травматичну стресову подію. Роль первинних об'єктів у процесі формування внутрішнього алгоритму подолання кризової ситуації.	
3	Тема 3. Психотравматичні і кризові ситуації	Типи психотравматичних ситуацій. Кризи життєвих втрат. Травми пережитого насильства.	
4	Тема 4. Керування стресами в екстремальних ситуаціях	Стрес: сутність, види, фактори, що впливають на його розвиток. Динаміка стресу. Рівні керування стресами і типологія особистостей, що по-різному реагують на стрес. Умови запобігання і нормалізації стресу. Стресогенні життєві події. Стресове напруження. Емоційні переживання.	
5	Тема 5. Реабілітаційна психологія в умовах екстремальних ситуацій	Реабілітаційна психологія: мета, завдання, зв'язок з іншими дисциплінами. Організаційний аспект реабілітаційної психології.	2
6	Тема 6. Основні принципи надання психологічної допомоги постраждалим внаслідок психотравмуючих ситуацій	Керівні принципи МПК з психічного здоров'я та соціально-психологічної підтримки в надзвичайних ситуаціях. Рівні підтримки психічного здоров'я постраждалих в надзвичайних та екстремальних ситуаціях. Загальні принципи психологічної реабілітації постраждалих в надзвичайних та екстремальних ситуаціях.	
7	Тема 7. Діагностичний інструментарій у реабілітаційному процесі	Базові принципи психодіагностики постраждалих осіб. Психодіагностика осіб, що пережили травматичну подію. Особливості посткризової психологічної діагностики дітей. Короткі характеристики психодіагностичних методик.	
8	Тема 8. Процедури і	Консультативна робота в освітньому закладі.	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
	техніки консультування в процесі соціально-психологічного супроводу дітей і сімей, які отримали травматичний досвід	Етичні аспекти консультування дітей і сімей з травматичним досвідом. Процедури і техніки консультування дітей і сімей, які отримали травматичний досвід.	
9	Тема 9. Емоційно-вольові та поведінкові порушення дітей підліткового віку, що пережили травмуючі події (1 ч.)	Особливості психологічних реакцій на психотравмуючі ситуації дітей учасників бойових дій. Особливості психологічного стану дітей, що пережили травмуючі події. Невроз, як психогенне захворювання, спричинене психічною травмою. Посттравматичний стресовий розлад у дітей та підлітків. Підліткова депресія.	
10	Тема 10. Емоційно-вольові та поведінкові порушення дітей підліткового віку, що пережили травмуючі події (2 ч.)	Тривожні та панічні розлади. Обсесивно-компульсивний розлад. Розлади харчової поведінки. Суїцидальна поведінка підлітків. Порушення потягів. Сексуальне насильство. Підліткова шизофренія.	
11	Тема 11. Психологічна допомога дітям із травмивним досвідом	Особливості переживання дитиною травматичного досвіду. Методи психологічної допомоги дітям із травмуючим досвідом.	
12	Тема 12. Робота з наслідками пережитого полону і тортур	Особливості психологічної допомоги особам, що пережили полон та катування. Психотерапія хронічного болю.	
13	Тема 13. Психологічна допомога родинам ветеранів	Специфіка психологічної адаптації учасника бойових дій до родинного життя. Психологічна допомога дружинам ветеранів. Особливості психологічної допомоги родинам ветеранів війни.	
14	Тема 14. Психологічна допомога внутрішньо переміщеним особам	Специфіка потреб внутрішньо переміщених осіб. Особливості психологічної допомоги внутрішньо переміщеним особам. Методи та техніки психологічної допомоги в роботі з вимушено переміщеними особами.	2
15	Тема 15. Психологічна допомога під час горювання	Горе як природна реакція на втрату. Особливості процесу горювання. Психологічна допомога у випадку важкої втрати. Особливості дитячого горювання. Психологічні рекомендації, щодо переживання горя	
Всього			8

5) Теми та короткий зміст лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
-	-	-	-
Всього	-	-	-

б) Теми, що виносяться на самостійне опрацювання, їх короткий зміст

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 1. Психічні реакції при екстремальних	Класифікація екстремальних ситуацій. Фактори викликані екстремальною ситуацією. Психічні	8

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
	ситуаціях	реакції при катастрофах. Техніки кризової психологічної допомоги.	
2	Тема 2. Теоретичні аспекти переживання екстремальних подій	Поняття «криза», «стрес», «психотравма», «посттравматичний стресовий розлад». Особливості реагування на травматичну стресову подію. Роль первинних об'єктів у процесі формування внутрішнього алгоритму подолання кризової ситуації.	8
3	Тема 3. Психотравматичні і кризові ситуації	Типи психотравматичних ситуацій. Кризи життєвих втрат. Травми пережитого насильства.	8
4	Тема 4. Керування стресами в екстремальних ситуаціях	Стрес: сутність, види, фактори, що впливають на його розвиток. Динаміка стресу. Рівні керування стресами і типологія особистостей, що по-різному реагують на стрес. Умови запобігання і нормалізації стресу. Стресогенні життєві події. Стресове напруження. Емоційні переживання.	8
5	Тема 5. Реабілітаційна психологія в умовах екстремальних ситуацій	Реабілітаційна психологія: мета, завдання, зв'язок з іншими дисциплінами. Організаційний аспект реабілітаційної психології.	8
6	Тема 6. Основні принципи надання психологічної допомоги постраждалим внаслідок психотравмуючих ситуацій	Керівні принципи МПК з психічного здоров'я та соціально-психологічної підтримки в надзвичайних ситуаціях. Рівні підтримки психічного здоров'я постраждалих в надзвичайних та екстремальних ситуаціях. Загальні принципи психологічної реабілітації постраждалих в надзвичайних та екстремальних ситуаціях.	8
7	Тема 7. Діагностичний інструментарій у реабілітаційному процесі	Базові принципи психодіагностики постраждалих осіб. Психодіагностика осіб, що пережили травматичну подію. Особливості посткризової психологічної діагностики дітей. Короткі характеристики психодіагностичних методик.	8
8	Тема 8. Процедури і техніки консультування в процесі соціально-психологічного супроводу дітей і сімей, які отримали травматичний досвід	Консультативна робота в освітньому закладі. Етичні аспекти консультування дітей і сімей з травматичним досвідом. Процедури і техніки консультування дітей і сімей, які отримали травматичний досвід.	8
9	Тема 9. Емоційно-вольові та поведінкові порушення дітей підліткового віку, що пережили травмуючі події (1 ч.)	Особливості психологічних реакцій на психотравмуючі ситуації дітей учасників бойових дій. Особливості психологічного стану дітей, що пережили травмуючі події. Невроз, як психогенне захворювання, спричинене психічною травмою. Посттравматичний стресовий розлад у дітей та підлітків. Підліткова депресія.	10
10	Тема 10. Емоційно-вольові та поведінкові порушення дітей підліткового віку, що пережили травмуючі події (2 ч.)	Тривожні та панічні розлади. Обсесивно-компульсивний розлад. Розлади харчової поведінки. Суїцидальна поведінка підлітків. Порушення потягів. Сексуальне насильство. Підліткова шизофренія.	10
11	Тема 11. Психологічна допомога дітям із	Особливості переживання дитиною травматичного досвіду. Методи психологічної допомоги дітям із	10

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
	травмівним досвідом	травмуючим досвідом.	
12	Тема 12. Робота з наслідками пережитого полону і тортур	Особливості психологічної допомоги особам, що пережили полон та катування. Психотерапія хронічного болю.	10
12	Тема 13. Психологічна допомога родинам ветеранів	Специфіка психологічної адаптації учасника бойових дій до родинного життя. Психологічна допомога дружинам ветеранів. Особливості психологічної допомоги родинам ветеранів війни.	10
14	Тема 14. Психологічна допомога внутрішньо переміщеним особам	Специфіка потреб внутрішньо переміщених осіб. Особливості психологічної допомоги внутрішньо переміщеним особам. Методи та техніки психологічної допомоги в роботі з вимушено переміщеними особами.	10
12	Тема 15. Психологічна допомога під час горювання	Горе як природна реакція на втрату. Особливості процесу горювання. Психологічна допомога у випадку важкої втрати. Особливості дитячого горювання. Психологічні рекомендації, щодо переживання горя	10
Всього			134

4. Форми та методи викладання, навчання і оцінювання

4.1. Форми та методи викладання, навчання: студентоцентрований, проблемно-орієнтований, професійно-орієнтований, комунікативний, міждисциплінарний підхід до навчання.

Викладання проводиться у вигляді практичних занять, проведення індивідуальних занять, консультацій з викладачами, у тому числі з використанням програми для організації відеоконференцій Zoom, самонавчання в системі Moodle, пояснення, опрацювання наукових досліджень і аналіз випадків, кейсів, аналітичний метод, пояснювально-ілюстративний метод, навчальні дискусії, створення ситуацій пізнавальної новизни.

4.2. Форми та методи поточного контролю: тестування, вибіркоче усне опитування перед початком занять, перевірка домашнього завдання (самостійної роботи), письмове опитування (розв'язання різнорівневих індивідуальних завдань), презентація, доповідь, схематичний конспект, письмова контрольна робота.

4.3. Форми та методи підсумкового контролю: іспит

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- іспит;
- стандартизовані тести;
- аналітичні реферати;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

6. Розподіл балів, які отримують студенти

6.1. Шкала оцінювання з навчальної дисципліни у балах за всі види навчальної діяльності (шкала Інституту), яка переводиться в оцінку за шкалою ECTS та у чотирибальну національну (державну) шкалу:

Сума балів за шкалою Інституту	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Іспит	Залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано
82-89	B (дуже добре)	Добре	
75-81	C (добре)		
65-74	D (задовільно)	Задовільно	
60-64	E (достатньо)		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		

6.2. Розподіл вагових коефіцієнтів за змістовими модулями оцінювання складових поточного та підсумкового контролю результатів навчальної діяльності студентів з вивчення дисципліни «Соціально-психологічна реабілітація постраждалих від надзвичайних ситуацій»:

Розподіл вагових коефіцієнтів для іспиту (для денної форми навчання):

Іспит:

Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2 Рейтингова (підсумкова) оцінка за змістовий модуль 2, враховуючи поточне опитування)				Іспит	Рейтингова (підсумкова) оцінка з навчальної дисципліни (100 балів)
20 %				40 %				40 %	100
T1	T2	...	T4	T5	T6	...	T8		

Розподіл вагових коефіцієнтів для іспиту (для заочної форми навчання):

Іспит:

Змістовий модуль								Іспит	Рейтингова (підсумкова) оцінка з навчальної дисципліни (100 балів)
МКР та підсумкова оцінка за змістовий модуль, враховуючи оцінку за захист навчального матеріалу, що вноситься на самостійне вивчення									
60 %								40 %	100
T1	T2	...	T4	T5	T6	...	T15		

7. Критерії оцінювання складових поточного контролю навчальної діяльності студента

7.1. Компетенції (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних заняттях (практичних, враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
98-100	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
94-97	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
90-93	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначити тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
86-89	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацювати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
81-85	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
75-80	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
70-74	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
65-69	Студент розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
	понять, категорій (однак з окремими помилками); вмiє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
60-64	Студент володіє початковими знаннями, здатний провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
50-59	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
35-49	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
1-34	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.

7.2. Оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання здійснюється за 100-бальною системою.

7.3. Оцінювання модульних контрольних робіт здійснюється за 100-бальною системою.

7.4. Оцінювання захисту навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення для студентів заочної форми навчання здійснюється за 100-бальною системою.

7.5. Оцінювання іспиту здійснюється за 100-бальною системою.

8. Інструменти, обладнання, програмне, методичне забезпечення навчальної дисципліни

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Плани занять, конспекти лекцій.
3. Перелік основної та додаткової літератури.
4. Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять з комплектами завдань.
5. Навчально-наочні посібники, технічні засоби навчання тощо.
6. Засоби поточного контролю.
7. Модульна контрольна робота (МКР) для визначення залишкових знань з дисципліни.
8. Електронний підручник.
9. Методичні розробки для проведення окремих занять.
10. Відеофрагменти з тем навчальної дисципліни.

9.Перелік екзаменаційних питань з курсу

Класифікація екстремальних ситуацій.

Фактори викликані екстремальною ситуацією.

Психічні реакції при катастрофах.

Техніки кризової психологічної допомоги
 Поняття «криза», «стрес», «психотравма», «посттравматичний стресовий розлад».
 Особливості реагування на травматичну стресову подію.
 Роль первинних об'єктів у процесі формування внутрішнього алгоритму подолання кризової ситуації.
 Типи психотравматичних ситуацій.
 Кризи життєвих втрат.
 Травми пережитого насильства
 Стрес: сутність, види, фактори, що впливають на його розвиток.
 Динаміка стресу.
 Рівні керування стресами і типологія особистостей, що по-різному реагують на стрес.
 Умови запобігання і нормалізації стресу.
 Стресогенні життєві події.
 Стресове напруження. Емоційні переживання.
 Реабілітаційна психологія: мета, завдання, зв'язок з іншими дисциплінами.
 Організаційний аспект реабілітаційної психології.
 Керівні принципи МПК з психічного здоров'я та соціально-психологічної підтримки в надзвичайних ситуаціях.
 Рівні підтримки психічного здоров'я постраждалих в надзвичайних та екстремальних ситуаціях.
 Загальні принципи психологічної реабілітації постраждалих в надзвичайних та екстремальних ситуаціях.
 Базові принципи психодіагностики постраждалих осіб.
 Психодіагностика осіб, що пережили травматичну подію.
 Особливості посткризової психологічної діагностики дітей.
 Короткі характеристики психодіагностичних методик.
 Консультативна робота в освітньому закладі.
 Етичні аспекти консультування дітей і сімей з травматичним досвідом.
 Процедури і техніки консультування дітей і сімей, які отримали травматичний досвід.
 Особливості психологічних реакцій на психотравмуючі ситуації дітей учасників бойових дій.
 Особливості психологічного стану дітей, що пережили травмуючі події.
 Невроз, як психогенне захворювання, спричинене психічною травмою.
 Посттравматичний стресовий розлад у дітей та підлітків.
 Підліткова депресія.
 Тривожні та панічні розлади.
 Обсесивно-компульсивний розлад.
 Розлади харчової поведінки.
 Суїцидальна поведінка підлітків.
 Порушення потягів.
 Сексуальне насильство.
 Підліткова шизофренія.
 Особливості переживання дитиною травматичного досвіду.
 Методи психологічної допомоги дітям із травмуючим досвідом.
 Особливості психологічної допомоги особам, що пережили полон та катування.
 Психотерапія хронічного болю.
 Специфіка психологічної адаптації учасника бойових дій до родинного життя.
 Психологічна допомога дружинам ветеранів.
 Особливості психологічної допомоги родинам ветеранів війни.
 Специфіка потреб внутрішньо переміщених осіб.
 Особливості психологічної допомоги внутрішньо переміщеним особам.
 Методи та техніки психологічної допомоги в роботі з вимушено переміщеними особами.
 Горе як природна реакція на втрату.
 Особливості процесу горювання.
 Психологічна допомога у випадку важкої втрати.
 Особливості дитячого горювання.

Психологічні рекомендації, щодо переживання горя.

10. Рекомендовані джерела інформації

10.1. Основна література

1. Блінов О. А. Бойова психічна травма : монографія. Київ : Галком, 2019. 700 с.
2. Бриндіков Ю. Л. Теорія та практика реабілітації військовослужбовців – учасників бойових дій в системі соціальних служб : дис. ... д-ра. пед. н. : 13.00.05. Хмельницький, 2018. 559 с.
3. Джудіт Герман. Психологічна травма та шлях до видужання: наслідки насильства - від знуцань у сім'ї до політичного терору. Львів : 2015. 416 с.
4. Єгорова О.Б. Реабілітаційна психологія: курс лекцій. Навчально-методичний посібник для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 053 Психологія. Слов'янськ : Вид-во Б.І. Маторіна, 2018. 132 с.
5. Климчук В. О. Психологія посттравматичного зростання : монографія. 2-ге вид., переробл. і допов. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2021. 158 с.
6. Консультування в системі психосоціальної допомоги дітям і сім'ям, що опинились у складних життєвих обставинах внаслідок військових дій / авт. кол ; заг. ред. В. Г. Панок, І. І. Ткачук. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2019. 144 с.
7. Лозінська Н.С., Пішко І.О., Олійник В. О., Хоружий С. М., Сириця М. В. Практикум з індивідуального психологічного консультування військовослужбовців, ветеранів та членів їхніх сімей. Київ : ЦУЛ, 2023. 90 с.
8. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 1. Київ, 2018. 208 с.
9. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 2. Київ, 2018. 240 с.
10. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 3. Київ, 2018. 236 с.
11. Попелюшко Р.П. Психологічна реабілітація комбатантів при віддалених наслідках стресогенних впливів: монографія. Київ: «Видавництво Людмила», 2020. 392с.

10.2. Додаткова література

12. Медична і соціальна реабілітація: підручник / В.Б. Самойленко, Н.П. Яковенко, І.О. Петряшев [та ін.]. К.: Медицина, 2013. 463 с.
13. Медична та соціальна реабілітація : навчальний посібник / За заг. ред. І.Р. Мисули, Л.О. Вакуленко. Тернопіль : ТДМУ, 2005. 402 с.
14. Організація психотерапевтичної допомоги в системі реабілітації хворих та інвалідів з психічними та поведінковими розладами, кризовими станами і потерпілих в результаті техногенних аварій і катастроф в умовах реформування охорони здоров'я. Методичні рекомендації. Донецьк, 2012. 83 с.
15. Оверчук В.А. Реабілітаційна психологія: Навч. посібник для студ. вищих навч. закл. Вінниця : Міленіум, 2007. 295с.
16. Попелюшко Р.П. COVID-19 як чинник виникнення посттравматичного стресового розладу. *Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки*. 2022. Випуск 13. С. 130-136.
17. Попелюшко Р.П. Особливості психологічної допомоги жертвам шкільного булінгу. *Науковий журнал «Психологічні травелогі»*, 2023, № 1. С. 106-115.
18. Попелюшко Р.П. Соціальне здоров'я як детермінанта психічного здоров'я особистості. *Актуальні проблеми психічного здоров'я: Збірник наукових праць [за матеріалами Всеукраїнської студентсько-викладацької науково-практичної інтернет-конференції]* / Ред. колегія: К. Гавриловська, І. Загурська, Г. Пирог, Ю. Дем'янчук / Житомир, Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2024. С. 296-300 с.
19. Попелюшко Р. П. Суб'єктивні особливості усвідомлення психотравматичного досвіду. *Психологічний журнал*. Умань: ВПЦ «Візаві», 2023. Вип. 10. С. 39-45.
20. Попелюшко Р. П. Рекомендації сім'ям комбатантів щодо їх ефективної адаптації після повернення з зони проведення ООС. *Актуальні питання теорії та практики психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців: тези доповідей IX Всеукраїнської науково-*

- практичної конференції (м. Хмельницький, 22 квітня 2021 р.). Хмельницький : Кафедра психології та педагогіки ХНУ, 2021. С. 71-73.
21. Правила безпеки та можливості отримання допомоги у період конфлікту в Україні : метод. рек. Київ : Агентство «Україна». 2014. 48 с.
 22. Психологічна допомога учасникам АТО та їх сім'ям : колективна монографія. / за заг. ред. М. І. Мушкевич. Луцьк : Вежа-Друк, 2016. 260 с.
 23. Психологічна реабілітація: навчальний посібник для викладачів і магістрантів спеціальності «Психологія» / Укладач: Єгорова О.Б. Слов'янськ : СДПУ, 2005. 23 с.
 24. Психосоціальна підтримка в кризовій ситуації : методичний посібник для педагогічних працівників / С. Богданов, О. Залеська. Київ : Пульсари. 2018. 76 с.
 25. Реабілітаційний супровід навчання неповносправних дітей: методичний посібник / Укл.: А. Луговський, М. Сварник, О. Падалка. Львів: Колесо, 2008. 144 с.
 26. Титаренко Т.М. Напрями психологічної реабілітації особистості, що переживає події війни. *Психологічна допомога особистості, що переживає наслідки травматичний подій*: Збірник статей. Київ : Соціально-психологічний методичний реабілітаційний центр, 2015. С. 3-7.
 27. Тохтамиш О.М. Реабілітаційна психологія : навчально-методичний посібник. Вінниця : Віндрук, 2014. 100 с.
 28. Черненко М.І., Аршава І.Ф. Медико-соціальна і психологічна реабілітація хворих та інвалідів. Дніпропетровськ : 2007. 606 с.
 30. Flaherty M., Sikorski E., Klos L., & Vus V. Peacebuilding and Mental Health : Moving beyond Individual Pathology to Community Responsibility. *Mental Health : Global Challenges*. 2018. No 1(1). P. 27-28.
 31. Tamara S. Yatsenko. Theoretical and methodological problems of psychological advice and psychotherapy. *Psychological Counseling and Psychotherapy*, 2021, vol 5. P. 6-23.

10.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Сайт Міністерства у справах ветеранів України. – Режим доступу: <https://mva.gov.ua/ua>
2. Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України. – Режим доступу: <https://minre.gov.ua>
3. Сайт електронної бібліотеки Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-подільський державний інститут». – Режим доступу: <https://kpd.edu.ua/biblioteka/>
4. Сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>
5. Сайт Національної парламентської бібліотеки України ім. Я. Мудрого. – Режим доступу: <http://www.nplu.org>
6. Сайт Книжкової палати України імені Івана Федорова. – Режим доступу: <http://www.ukrbook.net>
7. Електронна бібліотека НАПН України. – Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua>
8. Сайт науково-технічної бібліотеки НАУ. – Режим доступу: <https://www.lib.nau.edu.ua>
9. Сайт наукової бібліотеки УДУ імені М.П. Драгоманова. – Режим доступу: <https://lib.npu.edu.ua>
10. Світова цифрова бібліотека. Розділ «Психологія». – Режим доступу: <https://www.loc.gov/collections/world-digital-library/?q=psychology>
11. Цифрова бібліотека тематичних текстових збірок. – Режим доступу: <https://www.twirpx.com>